ഗരുഡപുരാണമ്/പ്രേതകാണ്ഡഃ (ധർമകാണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 49

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/8h9

ഗരുഡപുരാണമ്
അധ്യായഃ 49
വേദവ്യാസഃ

<poem>

ശ്രീഗരുഡമഹാപുരാണമ് 49 ഗരുഡ ഉവാച . ശ്രുതാ മയാ ദയാസിന്ധോ ഹ്യജ്ഞാനാജ്ജീവസംസൃതിഃ . അധുനാ ശ്രോതുമിച്ഛാമി മോക്ഷോപായം സനാതനമ് .. 2,49.1 ..
ഭഗവന്ദേവദേവേശ ശരണാഗതവത്സല . അസാരേ ഘോരസംസാരേ സർവദുഃ ഖമലീമസേ .. 2,49.2 ..
നാനാവിധശരീരസ്ഥാ അനന്താ ജീവരാശയഃ . ജായന്തേ ച മ്രിയന്തേ ച തേഷാമന്തോ ന വിദ്യതേ .. 2,49.3 ..
സദാ ദുഃ ഖാതുരാ ഏവ ന സഖീ വിദ്യതേ ക്വചിത് . കേനോപായേന മോക്ഷേശ മുച്യന്തേ വദ മേ പ്രഭോ .. 2,49.4 ..
ശ്രീഭഗവാനുബാച . ശൃണു താർക്ഷ്യ പ്രവക്ഷ്യാമി യന്മാം ത്വം പരിപൃച്ഛസി . യസ്യ ശ്രവണമാത്രേണ സംസാരാന്മുച്യതേ നരഃ .. 2,49.5 ..
അസ്തി ദേവഃ പരബ്രഹ്മസ്വരൂപോ നിഷ്കലഃ ശിവഃ . സർവജ്ഞഃ സർവകർതാ ച സർവേശോ നിർമലോഽദ്വയഃ .. 2,49.6 ..
സ്വയഞ്ജ്യോതിരനാദ്യന്തോ നിർവികാരഃ പരാത്പരഃ . നിർഗുണഃ സച്ചിദാനന്ദസ്തദംശാ ജീവസംജ്ഞകാഃ .. 2,49.7 ..
അനാദ്യവിദ്യോപഹതാ യഥാഗ്നൗ വിസ്ഫുലിങ്ഗകാഃ . ദേഹാദ്യുപാധിസമ്ഭിന്നാസ്തേ കർമഭിരനാദിഭിഃ .. 2,49.8 ..
സുഖദുഃ ഖപ്രദൈഃ പുണ്യപാരൂപൈർനിയന്ത്രിതാഃ . തത്തജ്ജാതിയുതം ദേഹമായുർഭോഗഞ്ച കർമജമ് .. 2,49.9 ..
പ്രതിജന്മ പ്രപദ്യന്തേ തേഷാമപി പരം പുനഃ . സസൂക്ഷ്മലിങ്ഗശരീരമാമോക്ഷാദക്ഷരം ഖഗ .. 2,49.10 ..
സ്ഥാവരാഃ കൃമയശ്ചാബ്ജാഃ പക്ഷിണഃ പശവോ നഗഃ . ധാർമികാസ്ത്രിദശാസ്തദ്വന്മോക്ഷിണശ്ച യഥാക്രമമ് .. 2,49.11 ..
ചതുർവിധശരീരാണി ധൃത്വാ മുക്ത്വാ സഹസ്രശഃ . സുകൃതാന്മാ നവോ ഭൂത്വാ ജ്ഞാനീ ചേന്മോക്ഷമാപ്നുയാത് .. 2,49.12 ..
ചതുരശീതിലക്ഷേഷു ശരീരേഷു ശരീരിണാമ് . ന മാനുഷം വിനാന്യത്ര തത്ത്വജ്ഞാനന്തു ലഭ്യതേ .. 2,49.13 ..
അത്ര ജന്മസഹസ്രാണാം സഹസ്രൈരപി കോടിഭിഃ . കദാചില്ലഭതേ ജന്തുർമാനുഷ്യം പുണ്യസഞ്ചയാത് .. 2,49.14 ..

സോപാനഭൂതം മോക്ഷസ്യ മാനുഷ്യം പ്രാപ്യ ദുർലഭമ് . യസ്താര യതി നാത്മാനം തസ്മാത്പാപതരോഽത്ര കഃ .. 2,49.15 ..
നരഃ പ്രാപ്യേതരജ്ജന്മ ലബ്ധ്വാ ചേന്ദ്രിയസൗഷ്ഠവമ് . ന വേത്ത്യാത്മഹിതം യസ്തു സ ഭവേദ്ബ്രഹ്മഘാതകഃ .. 2,49.16 ..
വിനാ ദേഹേന കസ്യാപി പുരുഷാർഥോ ന വിദ്യതേ . തസ്മാദ്ദേഹം ധനം രക്ഷേത്പുണ്യകർമാണി സാധയേത് .. 2,49.17 ..
രക്ഷേച്ചസർവദാത്മാനമാത്മാ സർബ്വസ്യ ഭാജനമ് . രക്ഷണേ യത്നമാതിഷ്ഠേജ്ജീവൻ ഭദ്രാണി പശ്യതി .. 2,49.18 ..
പുനർഗ്രാമഃ പുനഃ ക്ഷേത്ര പുനർവിത്തം പുനർഗൃഹമ് . പുനഃ ശുഭാശുഭം കർമ ന ശരീരം പുനഃ പുനഃ .. 2,49.19 ..
ശരീരരക്ഷണോപായാഃ ക്രി യന്തേ സർവദാ ബുധൈഃ . നേച്ഛന്തി ച പുനസ്ത്യാഗമപി കുഷ്ഠാദിരോഗിണഃ .. 2,49.20 ..
തദ്ഗോപിതം സ്യാദ്ധർമാർഥം ധർമോ ജ്ഞാനാർഥമേവ ച . ജ്ഞാനം തു ധ്യാനയോഗാർഥമചിരാത്പ്രവിമുച്യതേ .. 2,49.21 ..
ആത്മൈവ യദി നാത്മാനമഹീതേഭ്യോ നിവാരയേത് . കോഽന്യോ ഹിതകരസ്തസ്മാദാത്മാനം സുഖയിഷ്യതി .. 2,49.22 ..
ഇഹൈവ നരകവ്യാധേശ്ചികിത്സാം ന കരോതി യഃ . ഗത്വാ നിരൗഷധം ദേശം വ്യാധിസ്ഥഃ കിം കരിഷ്യതി .. 2,49.23 ..
വ്യാഘ്രീവാസ്തേ ജരാ ചായുര്യാതി ഭിന്നഘടാമ്ബുവത് . നിഘ്നന്തി രിപുവദ്രോഗാസ്തസ്മാച്ഛ്രേയഃ സമഭ്യസേത .. 2,49.24 ..
യാവന്നാശ്രയതേ ദുഃ ഖം യാവന്നായാന്തി ചാപദഃ . യാവന്നേന്ദ്രിയവൈകല്യം താവച്ഛ്രേയഃ സമഭ്യസേത് .. 2,49.25 ..
യാവത്തിഷ്ഠതി ദേഹോഽയം താവത്തത്ത്വം സമഭ്യസേത് . സന്ദീപ്തകോശഭവനേ കൂപം ഖനതി ദുർമതിഃ .. 2,49.26 ..
കാലോ ന ജ്ഞായതേ നാനാകാര്യൈഃ സംസാരസമ്ഭവൈഃ . സുഖം ദുഃഖം ജനോ ഹന്ത ന വേത്തി ഹിതമാത്മനഃ .. 2,49.27 ..
ജാതാനാർതാന്മൃതാനാപദ്ഭ്രഷ്ടാന്ദൃഷ്ട്വാ ച ദുഃ ഖിതാൻ . ലോകോ മോഹസുരാം പീത്വാ ന ബിഭേതി കദാചന .. 2,49.28 ..
സമ്പദഃ സ്വപ്നസംകാശാ യൗവനം കുസുമോപമമ് . തഡിച്ചപലമായുഷ്യം കസ്യ സ്യാജ്ജാനതോ ധൃതിഃ .. 2,49.29 ..
ശതം ജീവിതമത്യല്പം നിദ്രാലസ്യൈസ്തദർധകമ് . ബാല്യരോഗജരാദുഃ ഖൈരല്പം തദപി നിഷ്ഫലമ് .. 2,49.30 ..
പ്രാരബ്ധവ്യേ നിരുദ്യോഗീ ജാഗർതവ്യേ പ്രസുപ്തകഃ . വിശ്വസ്തശ്ച ഭയസ്ഥാനേ ഹാ നരഃ കോ ന ഹന്യതേ .. 2,49.31 ..
തോയഫേനസമേ ദേഹേ ജീവേനാക്രമ്യ സംസ്ഥിതേ . അനിത്യാപ്രയസവാസേ കഥ തിഷ്ഠതി നിർഭയഃ .. 2,49.32 ..
അഹിതേ ഹിതസംജ്ഞഃ സ്യാദധ്രുവേ ധ്രുവസംജ്ഞകഃ . അനർഥേ ചാർഥവിജ്ഞാനഃ സ്വമർഥം യോ ന വേത്തി സഃ .. 2,49.33 ..
പശ്യന്നപി പ്രസ്ഖലതി ശൃണ്വന്നപി ന ബുധ്യതി . പഠന്നപി ന ജാനാതി ദേവമായാവിമോഹിതഃ .. 2,49.34 ..
തന്നിമജ്ജജ്ജഗദിദം ഗമ്ഭീരേ കാലസാഗരേ . മൃത്യുരോഗജരാഗ്രാഹൈർന കശ്ചിദപി ബുധ്യതേ .. 2,49.35 ..
പ്രതിക്ഷണഭയം കാലഃ ക്ഷീയമാണോ ന ലക്ഷ്യതേ . ആമകുംഭ ഇവാംഭഃ സ്ഥോ വിശീർണോ ന വിഭാവ്യതേ .. 2,49.36 ..
യുജ്യതേ വേഷ്ടനം വായോരാകാശസ്യ ച ഖണ്ഡനമ് . ഗ്രഥനഞ്ച തരങ്ഗാണാമാസ്ഥാ നായുഷി

യുജ്യതേ .. 2,49.37 ..
പൃഥിവീ ദഹ്യതേ യേന മേരുശ്ചാപി വിശീര്യതേ . ശുഷ്യതേ സാഗരജലം ശരീരസ്യ ച കാ കഥാ .. 2,49.38 ..
അപത്യം മേ കലത്രം മേ ധനം മേ ബാന്ധവാശ്ച മേ . ജല്പന്തമിതി മർത്യാജം ഹന്തി കാലവൃകോ ബലാത് .. 2,49.39 ..
ഇദം കൃതമിദം കാര്യമിദമന്യത്കൃതാകൃതമ് . ഏവമീഹാസമായുക്തം കൃതാന്തഃ കുരുതേ വശമ് .. 2,49.40 ..
ശ്വഃ കാര്യമദ്യ കുർവീത പൂർവാഹ്നേ ചാപരാഹ്നികമ് . ന ഹി മൃത്യുഃ പ്രതീക്ഷേത കൃതം വാപ്യഥ വാകൃതമ് .. 2,49.41 ..
ജരാദർശിതപന്ഥാനം പ്രചണ്ഡവ്യാധിസൈനികമ് . അധിഷ്ഠിതോ മൃത്യുശത്രും ത്രാതാരം കിം ന പശ്യതി .. 2,49.42 ..
തൃഷ്ണാസൂചീവിനിർഭിന്നം സിക്തം വിഷയസർപിഷാ . രാഗദ്വേഷാനലേ പക്വം മൃത്യുരശ്രാതി മാനവമ് .. 2,49.43 ..
ബാലാംശ്ച യൗവനസ്ഥാംശ്ച വൃദ്ധാന ഗർഭഗതാനപി . സർവാനാവിശതേ മൃത്യുരേവമ്ഭൂമിദം ജഗത് .. 2,49.44 ..
സ്വദേഹമപി ജീവോഽയം മുക്ത്വാ യാതി യമാലയമ് . സ്ത്രീമാതൃപിതൃപുത്ത്രാദിസമ്ബന്ധഃ കേന ഹേതുനാ .. 2,49.45 ..
ദുഃ ഖമൂലം ഹി സംസാരഃ സ യസ്യാസ്തി സ ദുഃ ഖിതഃ . തസ്യ ത്യാഗഃ കൃതോ യേന സ സുഖീ നാപരഃ ക്വചിത് .. 2,49.46 ..
പ്രഭവം സർവദുഃ ഖാനാമാലയം സകലാപദാമ് . ആശ്രയം സർവപാപാനാം സംസാരം വർജയേത്ക്ഷണാത് .. 2,49.47 ..
ലോഹദാരുമയൈഃ പാശൈഃ പുമാൻബദ്ധോ വിമുച്യതേ . പുത്ത്രദാരമയൈഃ പാശൈർമുച്യതേ ന കദാചന .. 2,49.48 ..
യാവതഃ കുരുതേ ജന്തുഃ സമ്ബന്ധാന്മനസഃ പ്രിയാൻ . താവന്തോഽസ്യ നിഖന്യന്തേ ഹൃദയേ ശോകശങ്കവഃ .. 2,49.49 ..
വഞ്ചിതാശേഷവിത്തൈസ്തൈർനിത്യം ലോകോ വിനാശിതഃ . ഹാ ഹന്ത വിഷയാഹാരൈർദേഹസ്ഥേന്ദ്രിയതസ്കരൈഃ .. 2,49.50 ..
മാംസലുബ്ധോ യഥാ മത്സ്യോ ലോഹശങ്കും ന പശ്യതി . സുഖലുബ്ധസ്തഥാ ദേഹീ യമവാധാം ന പശ്യതി .. 2,49.51 ..
ഹിതാഹിതം ന ജാനന്തോ നിത്യമുന്മാർഗഗാമിനഃ . കുക്ഷിപൂരണനിഷ്ഠാ യേ തേ നരാ നാരകാഃ ഖഗ .. 2,49.52 ..
നിദ്രാഭീമൈഥുനാഹാരാഃ സർവേഷാം പ്രാണിനാം സമാഃ . ജ്ഞാനവാന്മാനവഃ പ്രോക്തോ ജ്ഞാനഹീനഃ പശുഃ സ്മൃതഃ .. 2,49.53 ..
പ്രഭാതേ മലമൂത്ത്രാഭ്യാം ക്ഷുത്തൃഡ്ഭ്യാം മധ്യഗേ രവൗ . രാത്രൗ മദനനിദ്രാഭ്യാം ബാധ്യന്തേ മൂഢമാനവാഃ .. 2,49.54 ..
സ്വദേഹധനദാരാദിനിരതാഃ സർവജന്തവഃ . ജായന്തേ ച മ്രിയന്തേ ച ഹാ ഹന്താജ്ഞാനമോഹിതാഃ .. 2,49.55 ..
തസ്മാത്സങ്ഗഃ സദാ ത്യാജ്യഃ സചേത്ത്യക്തും ന ശക്യതേ . മഹദ്ഭിഃ സഹ കർതവ്യഃ സന്തഃ സങ്ഗസ്യ ഭേഷജമ് .. 2,49.56 ..
സത്സങ്ഗശ്ച വിവേകശ്ച നിർമലം നയനദ്വയമ് . യസ്യ നാസ്തി നരഃ സോഽന്ധഃ കഥം ന സ്യാദമാർഗഗഃ .. 2,49.57 ..
സ്വസ്വവർണാശ്രമാചാരനിരതാഃ സർവമാനവാഃ . ന ജാനന്തി പരം ധർമം വൃഥാ നശ്യന്തി ദാമ്ഭികാഃ .. 2,49.58 ..
കിമായാസപരാഃ കേചിദ്വ്രതചര്യാദിസംയുതാഃ . അജ്ഞാനസംവൃതാത്മാനഃ സഞ്ചരന്തി പ്രചാരകാഃ .. 2,49.59 ..

നാമമാത്രേണ സന്തുഷ്ടാഃ കർമകാണ്ഡരതാ നരാഃ . മന്ത്രോച്ചാരണഹോമാദ്യൈർഭ്രാമിതാഃ ക്രതുവിസ്തരൈഃ .. 2,49.60 ..
ഏകഭുക്തോപവാസാദ്യൈർനിയമൈഃ കായശോഷണൈഃ . മൂഢാഃ പരോക്ഷമിച്ഛന്തി മമ മായാവിമോഹിതാഃ .. 2,49.61 ..
ദേഹദണ്ഡനമാത്രേണ കാ മുക്തിരവിവേകിനാമ് . വല്മീകതാഡനാദേവ മൃതഃ കിന്നു മഹോരഗഃ .. 2,49.62 ..
ജടാഭാരാജിനൈര്യുക്താ ദാമ്ഭികാ വേഷധാരിണഃ . ഭ്രമന്തി ജ്ഞാനിവല്ലോകേ ഭ്രാമയന്തി ജനാനപി .. 2,49.63 ..
സംസാരജസുഖാസക്തം ബ്രഹ്മജ്ഞോഽസ്മീതിവാദിനമ് . കർമബ്രഹ്മോഭയഭ്രഷ്ടം തം ത്യജേദന്ത്യജം യഥാ .. 2,49.64 ..
ഗൃഹാരണ്യസമാ ലോകേ ഗതവ്രീഡാ ദിഗമ്ബരാഃ . ചരന്തി ഗർദഭാദ്യാശ്ച വിരക്താസ്തേ ഭവന്തി കിമ് .. 2,49.65 ..
മൃദ്ഭസ്മോദ്ധൂലനാദേവ മുക്താഃ സ്യുര്യദി മാനവാഃ . മൃദ്ഭസ്മവാസീ നിത്യം ശ്വാ സ കിം മുക്തോ ഭവിഷ്യതി .. 2,49.66 ..
തൃണപർണോദകാഹാരാഃ സതതം വനവാസിനഃ . ജമ്ബൂകാഖുമൃഗാദ്യാശ്ച താപസാസ്തേ ഭവന്തി കിമ് .. 2,49.67 ..
ആജന്മമരണാന്തഞ്ച ഗങ്ഗാദിതടിനീസ്ഥിതാഃ . മണ്ഡൂകമത്സ്യപ്രമുഖാ യോഗിനസ്തേ ഭവന്തി കിമ് .. 2,49.68 ..
പാരാവതാഃ ശിലാഹാരാഃ കദാചിദപി ചാതകാഃ . ന പിബന്തി മഹീതോയം വ്രതിനസ്തേ ഭവന്തി കിമ് .. 2,49.69 ..
തസ്മാന്നിത്യാദികം കർമ ലോകരഞ്ജനകാരകമ് . മോക്ഷസ്യ കാരണം സാക്ഷാതത്ത്വജ്ഞാന ഖഗേശ്വര .. 2,49.70 ..
ഷഡ്ദർശനമഹാകൂപേ പതിതാഃ പശവഃ ഖഗ . പരമാർഥം ന ജാനന്തി പശുപാശനിയന്ത്രിതാഃ .. 2,49.71 ..
വേദശാസ്ത്രാർണവൈർഘോരൈരുഹ്യമാനാ ഇതസ്തതഃ . ഷഡൂർമിനിഗ്രഹഗ്രസ്താസ്തിഷ്ഠന്തി ഹി കുതാർകികാഃ .. 2,49.72 ..
വേദാഗമപുരാണജ്ഞഃ പരമാർഥം ന വേത്തി യഃ . വിഡമ്ബകസ്യ തസ്യൈവ തത്സർവം കാകഭാഷിതമ് .. 2,49.73 ..
ഇദം ജ്ഞാനമിദം ജ്ഞേയമിതി ചിന്താസമാകുലാഃ . പഠന്ത്യഹർനിശം ശാസ്ത്രം പരതത്ത്വപരാങ്മുഖാഃ .. 2,49.74 ..
വാക്യച്ഛന്ദോനിബന്ധേന കാവ്യാലങ്കാരശോഭിതാഃ . ചിന്തയാ ദുഃഖിതാ മൂഢാസ്തിഷ്ഠന്തി വ്യാകുലേന്ദ്രിയാഃ .. 2,49.75 ..
അന്യഥാ പരമം തത്ത്വം ജനാഃ ക്ലിശ്യന്തി ചാന്യഥാ . അന്യഥാ ശാസ്ത്രസദ്ഭാവോ വ്യാഖ്യാം കുർവന്തി ചാന്യഥാ .. 2,49.76 ..
കഥയന്ത്യുന്മനീഭാവം സ്വയം നാനുഭവന്തി ച . അഹങ്കാരസ്താഃ കേചിദുപദേശാദിവാർജിതാഃ .. 2,49.77 ..
പഠന്തി വേദശാസ്ത്രാണി ബോധയന്തി പരസ്പരമ് . ന ജാനന്തി പരം തത്ത്വം ദർവീ പാകരസം യഥാ .. 2,49.78 ..
ശിരോ വഹതി പുഷ്പാണി ഗന്ധം ജാനാതി നാസികാ . പഠന്തി വേദശാസ്ത്രാണി ദുർലഭോ ഭാവബോധകഃ .. 2,49.79 ..
തത്ത്വമാത്മസ്ഥമജ്ഞാത്വാ മൂഢഃ ശാസ്ത്രേഷു മുഹ്യതി . ഗോപഃ കക്ഷാഗതേ ച്ഛാഗേ കൂപം പശ്യതി ദുർമതിഃ .. 2,49.80 ..
സംസാരമോഹനാശായ ശാബ്ദബോധോ ന ഹി ക്ഷമഃ . ന നിവർതേത തിമിരം കദാചിദ്ദീപവാർതയാ .. 2,49.81 ..
പ്രജ്ഞാഹീനസ്യ പഠനം യഥാന്ധസ്യ ച ദർപണമ് . അതഃ പ്രജ്ഞാവതാം ശാസ്ത്രം

തത്ത്വജ്ഞാനസ്യ ലക്ഷണമ് .. 2,49.82 ..
ഇദം ജ്ഞാനമിദം ജ്ഞേയം സർവന്തു ശ്രോതുമിച്ഛതി . ദിവ്യവർഷസഹസ്രാച്ച ശാസ്ത്രാന്തം നൈവ ഗച്ഛതി .. 2,49.83 ..
അനേകാനി ച ശാസ്ത്രാണി സ്വല്പായുർവിഘ്നകോടയഃ . തസ്മാത്സാരം വിജാനീയാത്ക്ഷീരം ഹംസ ഇവാമ്ഭസി .. 2,49.84 ..
അഭ്യസ്യ വേദശാസ്ത്രാണി തത്ത്വം ജ്ഞാത്വാഥ ബുദ്ധിമാൻ . പലാലമിവ ധാന്യാർഥീ സർവശാസ്ത്രാണി സന്ത്യജേത് .. 2,49.85 ..
യഥാമൃതേന തൃപ്തസ്യ നാഹാരേണ പ്രയോജനമ് . തത്ത്വജ്ഞസ്യ തഥാ താർക്ഷ്യ ന ശാസ്ത്രേണ പ്രയോജനമ് .. 2,49.86 ..
ന വേദാധ്യയനാന്മുക്തിർന ശാസ്ത്രപഠനാദപി . ജ്ഞാനാദേവ ഹി കൈവല്യം നാന്യഥാ വിനതാത്മജഃ .. 2,49.87 ..
നാശ്രമഃ കാരണം മുക്തേർദർശനാനി ന കാരണമ് . തഥൈവ സർവകർമാണി ജ്ഞാനമേവ ഹി കാരണമ് .. 2,49.88 ..
മുക്തിദാ ഗുരുവാഗേകാ വിദ്യാഃ സർവാ വിഡമ്ബികാഃ . ശാസ്ത്രഭാരസഹസ്രേഷു ഹ്യേകം സഞ്ജീവനം പരമ് .. 2,49.89 ..
അദ്വൈതം ഹി ശിവം പ്രോക്തം ക്രിയയാപരിവർജിതമ് . ഗുരുവക്ത്രേണ ലഭ്യേത നാധീതാഗമകോടിഭിഃ .. 2,49.90 ..
ആഗമോക്തം വിവേകോത്ഥം ദ്വിധാ ജ്ഞാനം പ്രചക്ഷതേ . ശബ്ദവ്രഹ്മാഗമമയം പരം ബ്രഹ്മ വിവേകജമ് .. 2,49.91 ..
അദ്വൈതം കേചിദിച്ഛന്തി ദ്വൈതമിച്ഛന്തി ചാപരേ . സമം തത്ത്വം ന ജാനന്തി ദ്വൈതാദ്വൈതവിവർജിതമ് .. 2,49.92 ..
ദ്വേ പദേ ബന്ധമോക്ഷായ നമമേതി മമേതി ച . മമേതി ബധ്യതേ ജന്തുർനമമേതി പ്രമുച്യതേ .. 2,49.93 ..
തത്കർമ യന്ന ബന്ധായ സാ വിദ്യാ യാ വിമുക്തിദാ . ആയാസായാപരം കർമ വിദ്യാന്യാ ശില്പനൈപുണമ് .. 2,49.94 ..
യാവത്കർമാണി ദീപ്യന്തേ യാവത്സംസാരവാസനാ . യാവദിന്ദ്രിയചാപല്യം താവത്തത്ത്വകഥാ കുതഃ .. 2,49.95 ..
യാവദ്ദേഹാഭിമാനശ്ച മമതാ യാവദേവ ഹി . യാവത്പ്രയത്നവേഗോഽസ്തി യാവത്സംകല്പകല്പനാ .. 2,49.96 ..
യാവന്നോ മനസഃ സ്ഥൈര്യം ന യാവച്ഛാസ്ത്രചിന്തനമ് . യാവന്ന ഗുരുകാരുണ്യം താവത്തത്ത്വകഥാ കുതഃ .. 2,49.97 ..
താവത്തപോ വ്രതം തീർഥം ജപഹോമാർചനാദികമ് . വേദശാസ്ത്രാഗമകഥാ യാവത്തത്ത്വം ന വിന്ദതി .. 2,49.98 ..
തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന സർവാവസ്ഥാസു സർവദാ . തത്ത്വനിഷ്ഠോ ഭവേത്താർക്ഷ്യ യദീച്ഛേന്മോക്ഷമാത്മനഃ .. 2,49.99 ..
ധർമജ്ഞാനപ്രസൂനസ്യ സ്വർഗമോക്ഷഫലസ്യ ച . താപത്രയാദിസന്തപ്തശ്ഛായാം മോക്ഷതരോഃ ശ്രയേത് .. 2,49.100 ..
തസ്മാജ്ജ്ഞാനേനാത്മതത്ത്വം വിജ്ഞേയം ശ്രീഗുരോർമുഖാത് . സുഖേന മുച്യതേ ജന്തുർഘോരസംസാരബന്ധനാത് .. 2,49.101 ..
തത്ത്വജ്ഞസ്യാന്തിമം കൃത്യം ശൃണു വക്ഷ്യാമി തേഽധുനാ . യേന മോക്ഷമവാപ്നോതി ബ്രഹ്മ നിർവാണസംജ്ഞകമ് .. 2,49.102 ..
അന്തകാലേ തു പുരുഷ ആഗതേ ഗതസാധ്വസഃ . ഛിന്ദ്യാദസംഗശസ്ത്രേണ സ്പൃഹാം ദേഹേഽനു യാ ച തമ് .. 2,49.103 ..
ഗൃഹാത്പ്രവ്രാജിതോ ധീരഃ പുണ്യതീർഥജലാപ്ലുതഃ . ശുചൗ വിവിക്ത ആസീനോ വിധിവത്കല്പിതാസനേ .. 2,49.104 ..

അഭ്യസേന്മനസാ ശുദ്ധം ത്രിവൃദ്ബ്രഹ്മാക്ഷരം പരമ് . മനോ യഷ്ഛേജ്ജിതശ്വാസോ ബ്രഹ്മ ബീജമവിസ്മരൻ .. 2,49.105 ..
നിയച്ഛേദ്വിഷയേഭ്യോഽക്ഷാന്മനസാ ബുദ്ധി സാരഥിഃ . മനഃ കർമഭിരാക്ഷിപ്തം ശുഭാർഥേ ധാരയേദ്ധിയാ .. 2,49.106 ..
അഹം ബ്രഹ്മ പരം ധാമ ബ്രഹ്മാഹം പരമം പദമ് . ഏവം സമീക്ഷ്യ ചാത്മാനമാത്മന്യാധായ നിഷ്കലേ .. 2,49.107 ..
ഓമിത്യേകാക്ഷരം ബ്രഹ്മ വ്യാഹരന്മാമനുസ്മരൻ . യഃ പ്രയാതി ത്യജന്ദേഹം സ യാതി പരമാം ഗതിമ് .. 2,49.108 ..
ന യത്ര ദാമ്ഭികാ യാന്തി ജ്ഞാനവൈരാഗ്യവർജിതാഃ . സുധിയസ്താം ഗതിം യാന്തി താനഹം കഥയാമി തേ .. 2,49.109 ..
നിർമാനമോഹാ ജിതസംഗദോഷാ അധ്യാത്മനിത്യാ വിനിവൃത്തകാമാഃ . ദ്വന്ദ്വൈർവിമുക്താഃ സുഖദുഃ ഖസംജ്ഞൈർഗച്ഛന്ത്യമൂഢാഃ പദമവ്യയം തത് .. 2,49.110 ..
ജ്ഞാനഹ്രദേ സത്യജലേ രാഗദ്വേഷമലാപഹേ . യഃ സ്നാതി മാനസേ തീർഥേ സ വൈ മോക്ഷമവാപ്നുയാത് .. 2,49.111 ..
പ്രൗഢവൈരാഗ്യമാസ്ഥായ ഭജതേ മാമനന്യഭാക് . പൂർണദൃഷ്ടിഃ പ്രസന്നാത്മാ സ വൈ മോക്ഷമവാപ്നുയാത് .. 2,49.112 ..
ത്യക്ത്വാ ഗൃഹം ച യസ്തീർഥേ നിവസേന്മരണോത്സുകഃ . മുക്തിക്ഷേത്രേഷു മ്രിയതേ സ വൈ മോക്ഷമവാപ്നുയാത് .. 2,49.113 ..
അയോധ്യാ മഥുരാ മായാ കാശീ കാഞ്ചീ അവന്തിക . പുരീ ദ്വാരവതീ ജ്ഞേയാഃ സപ്തൈതാ മോക്ഷദായികാഃ .. 2,49.114 ..
ഇതി തേ കഥിതം താർക്ഷ്യ മോക്ഷധർമം സനാതനമ് . ജ്ഞാനവൈരാഗ്യസഹിതം ശ്രുത്വാ മോക്ഷമവാപ്നുയാത് .. 2,49.115 ..
മോക്ഷം ഗച്ഛന്തി തത്ത്വജ്ഞാ ധാർമികാഃ സ്വർഗതിം നരാഃ . പാപിനോ ദുർഗതിം യാന്തി സംസരന്തി ഖഗാദയഃ .. 2,49.116 ..
സൂത ഉവാച . സ്വപ്രശ്നോത്തരരാദ്ധാന്തമേവം ഭഗവതോ മുഖാത് . ശ്രുത്വാ ഹൃഷ്ടതനുസ്താർക്ഷ്യോ നനാമ ജഗദീശ്വരമ് .. 2,49.117 ..
സന്ദേഹോ മേ മഹാന്നഷ്ടോ ഭവദ്വാക്യവിരോചനാത് . ഇത്യുക്ത്വാ വിഷ്ണുമാമന്ത്ര്യ സ ഗതഃ കശ്യപാശ്രമമ് .. 2,49.118 ..
സദ്യോ ദേഹാന്തരം യാതി യഥാ യാതി വിലമ്ബതഃ . അനയോരുഭയോശ്ചൈവ ന വിരോധസ്തഥൈവ വഃ .. 2,49.119 ..
സർവമാഖ്യാതവാംസ്താത ശ്രുതോ ഭഗവതോ യഥാ . മാരീചോഽപി മുദം ലേഭേ ശ്രുത്വാ വാക്യം രമാപതേഃ .. 2,49.120 ..
അപാകൃതസ്തു സന്ദേഹോ ബ്രാഹ്മണാ ഭവതാം മയാ . ഉക്തം സുപർണസംജ്ഞന്തു പുരാണം പരമാദ്ഭുതമ് .. 2,49.121 ..
ഇദമാപ ഹരേസ്താർക്ഷ്യസ്താർക്ഷ്യാദാപ തതോ ഭൃഗുഃ . ഭൃഗോർവസിഷ്ഠഃ സംപ്രാപ വാമദേവസ്തതഃ പുനഃ .. 2,49.122 ..
പരാശരമുനിഃ പ്രാപ തസ്മാദ്വ്യാസസ്തതോ ഹ്യഹമ് . മയാ തു ഭവതാം പ്രോക്തം പരം ഗുഹ്യം ഹരേരിദമ് .. 2,49.123 ..
യ ഇദം ശൃണുയാന്മർത്യോ യോ വാപ്യഭിദധാതി ച . ഇഹാമുത്ര ച ലോകേ സ സർവത്ര സുഖമാപ്നുയാത് .. 2,49.124 ..
വ്രജതഃ സംയമന്യാം യദ്ദുഃ ഖമത്ര നിരൂപിതമ് . അസ്യ ശ്രവണതഃ പുണ്യം തന്മുക്തോ ജായതേ തതഃ .. 2,49.125 ..
അത്രോക്തകർമപാകാദിശ്രവണാച്ച നൃണാമിഹ . വൈരാഗ്യമാവഹേദ്യസ്മാത്തസ്മാച്ഛ്രോതവ്യമേവ ച .. 2,49.126 ..
ഭജത ജിതഹൃഷീകാഃ കൃഷ്ണമേനം മുനീശം സമജനി ബത യസ്മാദ്ഗീഃ സുധാസാരധാരാ .

പൃഷതമപി യദീയം വർണരൂപം നിപീയ ശ്രുതിപുടചുലുകേന പ്രാപ്നുയാദാത്മനൈക്യമ് .. 2,49.127 ..
വ്യാസ ഉവാച . ഇതി സൂതമുഖോദ്ഗീർണാംസർവശാസ്ത്രാർഥമണ്ഡിതാമ് . വൈഷ്ണവീം വാക്സുധാം പീത്വാ ഋഷയസ്തുഷ്ടിമായയുഃ .. 2,49.128 ..
പ്രശശംസുസ്തഥാന്യോന്യം സൂതം സർവാർഥദർശിനമ് . പ്രഹർഷമതുലം പ്രാപുർമുനയഃ ശൗനകാദയഃ .. 2,49.129 ..
ഇതി ഹരിവചനാനി സൂതവാചാ ഖഗപതിസംശയഭേദകാനി യാനി . സ മുനിരപി നിശമ്യ ശൗനകേന്ദ്രോ ബഹുതരമാനയതി സ്മ ചാത്മനി സ്വമ് .. 2,49.130 ..
അപൂജയംസ്തേ മുനയസ്തദാനീമുദാഖാഗ്ഭിർമുഹുരേവ സൂതമ് . ധന്യോഽസി സൂത ത്വമിഹേത്യുദൈരയന്ന്യസർജയംസ്തം ച നിവർതിതേഽധ്വരേ .. 2,49.131 ..
പുരാണം ഗാരുഡം പുണ്യം പവിത്രം പാപനാശനമ് .. ശൃണ്വതാം കാമനാപൂരം ശ്രോതവ്യം സർവദൈവ ഹി .. 2,49.132 ..
ശ്രുത്വാ ദാനാനി ദേയാനി വാചകായാഖിലാനി ച . പൂർവോക്തശയനാദീനി നാന്യഥാ സഫലം ഭവേത് .. 2,49.133 ..
പുരാണം പൂജയേത്പൂർവം വാചകം തദനന്തരമ് . വസ്ത്രാലങ്കാരഗോദാനൈർദക്ഷിണാഭിശ്ച സാദരമ് .. 2,49.134 ..
അന്നദാനൈർഹേമദാനൈർഭമിദാനൈശ്ച ഭൂരിഭിഃ . പൂജയേദ്വാചകം ഭക്ത്യാ ബഹുപുണ്യഫലാപ്തയേ .. 2,49.135 ..
യശ്ചേദം ശൃണുയാന്മർത്യോ യഥാപി പരികീർതയേത് . വിഹായ യാതനാം ഘോരാം ധൂതപാപോ ദിവം വ്രജേത് .. 2,49.136 ..
ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ ശ്രീകൃഷ്ണഗരുഡസംവാദേ ദ്വിതീയാംശേ ധർമകാണ്ഡേ പ്രേതകല്പേ മോക്ഷോപായനിരൂപണം നാമൈകോനപഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ ദ്വിതീയോ ധർമകാണ്ഡഃ സമാപ്തഃ
